

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bono Sodalitatis Partheniæ, Et Officiis Sodalium Erga Deiparam Patronam

Bourgeois, Jean

Antverpiæ, 1622

Cap. 16. De Sacrosanctæ Eucharistiæ Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48699)

CAPVT XVI.

De Sacrosancto Eucharistia Sacramento.

EXpiatos Pœnitentiæ Sacramēto So-
 dales D. Mater ad Sacrosanctæ mē-
 sam Eucharistiæ benignissimè prouocat.
Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, Eccli. 24.
 qui mihi quodā arctiore necessitudinis 26.
 vinculo cupitis illigari, & specialis mihi
 cultus deferendi desiderio tenemini; &
 à generationibus meis adimplemini, benedi-
 cto fructu ventris mei, filio meo, quem
 ex me genui, vice multorum vnico, &
 per quem vos mihi estis adoptione filij,
 quem sacra vobis exhibet Eucharistiæ
 mensa, satiamini. Generationes quoque
 suas appellat Deipara, diuinas filij sui
 virtutes, gratias, satisfactiones, thesauros
 meritorum, moresque imprimis inno-
 centissimos & sanctissimos, quos diui-
 nus hic cibus in nos transfundit. Nata
 ab educatione plurimùm indoles pen-
 det, & vt in corporibus vsu venit, quæ
 ci-

ciborum sensim qualitates induunt, ita
 & in animis qui diuina pascuntur Eu-
 charistia, diuinas Christi virtutes inseri
 atque ingenerari necesse est. Tum pro-
 lixior hæc eadem inuitatio est apud Sa-
 pientem in Prouerbijs, *Sapientia ædifica-*
uit sibi domum, &c. Sapientiam hîc intel-
 ligamus Sapientiæ Matrem, quæ non
 tam virgo sapiens ac prudens, quàm ipsa
 sapientia ac prudentia dicenda est, idea
 ipsa sapientiæ & virtutis omnis, si quæ
 posset ex Platoniorum dogmate seiun-
 cta consistere. *Ædificauit sibi domum,* le-
 ctissimorum Sodalium familiam, cõcla-
 ue, triclinium Sodalitatis, & cuiusque a-
 nimæ Sodalium, tribus lectis instratum
 memoriæ, intellectus & voluntatis. *Excidi-*
dit columnas septem, quàm plurimis illud
 spiritale triclinium virtutibus stabiliiuit,
 aut sancti Spiritus donis septem exorna-
 uit. *Immolauit victimas suas,* seu, vt legit
 Tertull. *sophia iugulauit filios suos,* dupli-
 cem victimam, duplicemque filium in
 sacrificium obtulit; Salvatorem imprimis
 filium Deum, tum & animam suam,
 corque proprium, semetipsam, cum filio
 ad-

Exo. 9. 1.

v. 2.

adstitit morienti, eidem, illius cruci, cō-
 passione confixa. *Miscuit vinum*, mera-
 cum diuinitatis aqua diluit humanitatis,
 ne capitibus noceret & stomachis imbe-
 cillioribus. *Proposuit mensam* Eucharisti-
 cam, mensam virgineam, optimis qui-
 busque cibis abundantem, mensam a-
 nimatam panum propositionis, dapife-
 ram mēsam, deliciarum Dei, purissimam
 (inquam) mensam, imputribilem auro
 charitatis vndique tectam, panes sacræ
 Christi humanitatis exhibentem; super
 quos thus lucidissimum adorandæ dei-
 tatis sit impositum, quæ mēsa nunquam
 deficit, nunquam exhauritur. *Misit ancil-*
las suas, Præconum Euangelij sanctas a-
 nimas, beatas ipsas mentes Angelicas;
vocarent ad arcem & mœnia ciuitatis huius
 suæ Partheniæ Sodalitatis. *Si quis est par-*
uulus innocentia vitæ magis quàm ætate,
veniat ad me matrem suam, amat illa par-
 uulos innoxie adhuc ætatis, & si spectes
 rerum experiētiam, insipientes, qui nō-
 dum habeant sæculi negotiorum vsum,
 nondum illa pestifera fallaci que sint im-
 butiscentia. hos puros adhuc animos
 ad

Exo. 25. 30.

Leuit. 24.

6.

v. 3.

v. 4.

v. 5.

Athana l.
Serm. de
SS. Domi-
na nostra.

ad Eucharisticam inuitat mensam: *Venite, comedite panem meum*, panem Angelorum, panem vitæ & intellectus, quo maximè egent iuuenes, vitæ, ne maturiùs excedant; intellectus, vt ignorationem exuant, quæ inexperientiæ comes esse solet. Hæc ipsa mulier Euāgelica est, quæ farinæ colligens fata tria, triplicem deitatis, animæ, ac carnis substātiā, vt interpretatur Bernardus, fide pariter fermentauit, in cuius sacri ventris spiritali & intellectuali clibano, vt loquitur, sancti Spiritus igne superueniēte coctus est hic panis Angelorum, quo hominum corda confortantur. panē, quem de longè nobis apportauit nauis institoris cælestis, quòd infinito quodam interuallo deitas ab humanitate distans, in virginalis eius vteri thalamo sociata sit, vt ex vtraque coalesceret hic panis vitæ, quem in Bethleem domo panis palām ederet, ac suis Sodalibus conuiuis vescendum apponeret. *Bibite vinum quod miscui vobis*, deitatis vinum, aqua dilutum humanitatis, aut pretiosum filij mei cruorem, copiosissimis meis permixtum lacrymis, siue

siue cū illum in nouissima cœna profundere, in cruenta ratione, siue cū de cruce pendens litaret eundem cruento sacrificio, illic amoris lacrymis, hîc doloris, aut vtrouique plurimi doloris & amoris ardentissimi. Vocat hoc Sacramentum S. Thomas diuinæ donationis complementum, qua Pater æternus v-nigenitum suum, & ipse Filius semetipsum auctore Spiritu sancto dedit in humanæ redemptionis pretium, in nostræ salutis hostiam cruentam, in ara crucis immolandam; cuius vti fructus in animos nostros deriuaretur, accessit & hæc altera donatio veluti prioris cumulus & complementum in sacrificium hoc & Sacramentum, quo & offerretur incruentè, & in spiritale nobis cederet alimentum. Cū igitur & à Virgine Matre profecta sit eadē donatio, qua Patris cælestis & filij Saluatoris volūtatē suā & ipsa voluntatē adiunxit, illum que suum communem filium, qui verè suus erat, in sua potestate, nostri ardens obtulit charitate; hoc eiusdem donationis complementum ab illius ardenti charitate

mi-

*Opuscul. de
Sacramēto
altaris.*

minimè fuit alienum. Aut cùm duplex
 ea donatio fuerit, Patris & filij Saluato-
 ris, duplex quoque fuerit Deiparæ, qua
 dupliciter illum immolarit, & cùm in in-
 cruentum, tum in cruentum obtulit sa-
 crificium, non sine lacrymarum maxima
 copia, quam filij diuinus & nostri sum-
 mus amor eliciebat. Virginem, inquit
 Epiph. appello velut sacerdotem pariter
 & altare, quæ quidem mensam ferens,
 dedit nobis cælestem panem in remissio-
 nem peccatorum. Ritè igitur ad Eucha-
 risticum epulum, vti suum, suos inuitat
 Sodales, & quod est apud Zachariam
 illi conuenit; *Quod enim est bonum, & quod
 pulchrum eius, nisi frumentum electorum, &
 vinum germinans virgines?* Nihil habet
 omnino præstantius D. Mater, nihil pul-
 chrius, nihil melius, nihil ad salutem
 nostram accommodatius, nihil suauius,
 quàm hoc augustissimum filij corpus in
 Eucharistia delitescens, quod sua pul-
 chritudine mentem ad se rapiat, & diui-
 na quadam oblectatione suspendat, vo-
 luntatem verò sua inflammer atque ab-
 sorbeat bonitate. Hæc abditus latet spe-
 cio-

*Serm. de
 laudibus
 virg.*

Zach. 9 17

ciosus forma præ filijs hominum, Virgi-
 nis filius, Deus homo, saluator; hîc pul-
 cherrima caro virginea, immortalitatis
 ac gloriæ dotibus exornata; hîc anima
 creaturarum omnium præcellentissima,
 in qua sunt omnes thesauri sapientiæ ac
 scientiæ Dei, virtutum atque gratiarum
 absque mensura cûmuli; hîc sanguis v-
 niuersus humanæ pretium redemptio-
 nis, tâta cum acerbitate doloris, & amo-
 ris suauitate profusus; hîc deitas & cor-
 pori & sanguini sub vtraque specie, ar-
 ctissimo diuinæ Verbi hypostaseos nexu
 copulata delitescit. Ad quam vtramque
 speciem Sacramenti designandam, Dei-
 paræ primariæ sponsæ in Canticis acci-
 nitur; *Venter tuus sicut aceruus tritici, val-
 latus lilys, vmbilicus tuus sicut crater torna-
 tilis, numquam indigens poculis.* Exoticæ vi-
 deantur istæ similitudines, sed sunt à Dei
 spiritu profectæ, perquam accommoda-
 tæ. Vmbilicus assimilatus crateri rotun-
 do & tornatili, sphæricæ figuræ maximè
 capaci, vndique circumciso & elabora-
 to, numquam indigenti poculis, semper
 pleno & exuberanti, qui nequeat ex-
 hau-

Cant. 7. 2.
 D. Ambr.
 de institut.
 virg. c. 14.

hauriri, vim & copiam diuinæ gratiæ, &
 purissimæ castitatis, quam Deipara sem-
 per Ecclesiæ ac Sodalitati subministra-
 bit per filium, in sacra Eucharistia desi-
 gnat. Ab umbilico nutrimentum trahit
 infans, sub eo que latet ac regitur, mater-
 no clausus utero : ita Deiparæ cultores
 inde maximè pascuntur & oblectantur.
 Eiusdem haustu crateris confirmantur
 sodalitates, & coniurationes quoq; con-
 solidantur, ut olim haustu sanguinis Ca-
 tilinaria : at nostra hæc ad diripiendum
 regnum cælorum, ad peccati tyranni-
 dem euertendam, haustu huius diuini
 crateris, quem D. Mater apparauit. Ut
 autem grauidæ mulieris non nihil intu-
 mescit uterus, & aceruum exprimit triti-
 ci: ita B. Mater innuitur, quæ utero acce-
 pit intemerato granum frumenti, quod
 cadens in terram attulit ceterisimum fru-
 ctum fidelium electorum, qui frumen-
 to, ut reprobi paleis, indicantur. Dicitur
 hic uterus vallatus lilijs ob castitatis ex-
 cellentiam, qua cultores eius efflo-
 rescunt, quamque ex hoc potissimum
 diuinissimo Sacramento sortiuntur. Sed

utrum-

vtrumque hunc locum pluribus explicat
 Ambrosius. hæc autem, quæ vereor ne
 pluscula sint, à me dicuntur, vt quoties
 ad sacrae Eucharistiæ Sacramētum adie-
 rint Sodales, meminerint eam suæ Do-
 minæ ac Patronæ mēsam esse; ab ea sup-
 peditari diuinum hunc panem, quo a-
 luntur ad immortalitatem; Virginis esse
 carnem illam quæ est filij Saluatoris,
 quam qui ederit non morietur, sed viuet
 in æternum; Virginis esse diuinum cruo-
 rem quo potantur, & spiritaliter inebri-
 antur; hunc eius esse filium Deum bene-
 dictum fructum ventris eius, quem sa-
 cris obuelatum speciebus in animæ pa-
 bulum accipiunt. Quòd si verissimè Sal-
 uator dixit, *Qui manducat meam carnem,* Ioan 6 57.
& bibit meum sanguinem, in me manet, &
ego in eo; si dignè communicantes vnus
 cum eo spiritus efficiuntur, quid ni &
 eosdem agglutinari per filium B. Matri
 dixeris, in eaque illos affectu filiorum, &
 virginem vicissim matrem in ijs animo
 plusquam materno commorari? Extat
 in sacra B. P. Ignatij quadam Ephemeri-
 de pia meditatio, qua se plurimùm scri-
 bit

G

bit

bit oblectatum, cum cogitaret filium & Matrem vnā esse carnem & sanguinē, aut certē filium esse quandam matris portionem (Sic enim tradidit Aristoteles: Est filius pars ipsius patris, vel matris, & aliā quemadmodum membrum parentis est filius, imō idem ipse.) quare se in Eucharistia non solū Christi, sed etiam Mariæ partem suscipere, indeque fieri aiebat, vt, quicumque dignē corpore Domini & sanguine reficiuntur, non solū vna cum Christo Domino caro fiant, sed etiam in vnā cum Deipara Virgine carnem migrent. nam quæ sunt vni tertio identica, inter se quoque identitatem contrahunt: si Virgo vna est cum Christo caro, qui Christum recipit, cum Virgine quoque carne cōmunicat. Auctor est præstans Theologus, substantiam carnis, quam è Maria matre Christus assumpsit, numquam omnino fuisse dimissam, neque natiui caloris actione continua resolutam, sed eandem Verbo Dei vnitam semper atque integrè fuisse conseruatam: quod tum ex temperatissimo cibo, quo Dominus utebatur, tum

1. Magnorū
Moral. c. 34

Suarez. 10-
mo 2. 3. par.
disp. 2. sect.
2.

ex

ex speciali eiusdem prouidentia, ac certa voluntate factum esse concludit. Vt ut sit, potior est spiritus, quàm carnis coniunctio, nihilque magis optandum nobis, quàm & filio per matrem, & matri per filium intimæ charitatis arctissima copulatione connecti ac cohærere; ut & in matre, & filio eius simus, & ipsi in nobis, ut aliqua simus pars & portio huius vtriusque nostri parentis, membra mystici eorum corporis, illorum animata spiritu, & ardenti eis charitate connexa. Magno se credunt affectos à Dei Matre munere, ut re ipsa magnum est munus, quibus contigit, uti per imaginariam visionem ipsa se cum puero Iesu coràm sisteret, illisquæ diuinum suum infantem fruendum porrigeret; magno planè gaudio tum illi sunt perfusi, quod D. Francisco, B. Stanislao Kostka, alijsquæ contigit; magno & olim munere diuinitus cumuati sunt, maximisquæ gaudijs exultarunt S. Simeon, Anna Prophetissa, quot fideles Deiparæ Virginis interfuere purificationi, ex eiusquæ brachijs infantem Deum in suas vlnas acceperunt, qui tam

charum pignus suo pectori propius ad-
 mouerunt. At si quis æqua lance penset
 hoc diuinum Eucharistiæ beneficium, &
 cum illo utroque componat, haud esse
 inferius, sed etiam eminere comperiet, si
 viuam modò fidem, ardentemque affe-
 rat charitatem. Cùm tibi sacerdos sacrã
 porrigit Eucharistiã, à D. Matre, per eius
 manus, filium tibi in vlnas tradi ac con-
 signari cogita, quò animæ tuæ dilecto
 perfruaris intimè, eumq; brachiis amo-
 ris arctissimè stringas, præcordijsque tuis
 penitiùs inseras & includas. Magna fuit
 eiusdè optimæ Matris aduersus quosdã
 suos clientes indulgentia ac beneficentia,
 cùm de sua quapiam imagine, lactis stile-
 las aliquot ac guttas instillauit, vt D. Ber-
 nardo Spiræ memorãt euenisse; sed quid
 ad hoc beneficium, quo tibi filij sui cor-
 pus, sanguinem, animam, deitatem in ci-
 bum indulget, veluti lac deitatis æternæ
 que sapientiæ, per carnis & humanitatis
 aut sacratarum specierũ vbera profun-
 dit: de quibus vberibus, Ecclesia gratulã-
 lans, ait, *Meliora sunt vbera tuavino, fragran-
 tia vnguentis optimis. Vt quod ex vberibus*

Cant. I. I.

materno lac fugit, infans non videt, ita
 sacris coniecta speciebus Eucharistia nõ
 perspicitur, sed cui vinũ doctrinæ sæcu-
 li comparari nequeat, nec debeat: nam
 etsi delectat inspectum, tamen potatum
 amentat. Aut verò Verbum æternum,
 quod erat apud Patrem, cibus Angelorũ,
 per Virginem Matrem vti nutricem tra-
 iectum, paruulorum lac effectũ est: qua
 de re frequenter S. August. Quas igitur
 gratias, & Saluatori filio, & clementissi-
 mæ Matri, de beneficio hoc beneficiorũ
 maximo referemus? An non ad Beatissi-
 mam nos quoque matrem, cùm ab hac
 diuina mensa recedimus, gratulantes &
 gratias agentes, præeunte S. Elisabeth ex-
 clamare par est? *Benedicta tu in mulieribus,*
& benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc
mibi, vt veniat mater Domini mei ad me?
Beata quæ credidisti, quæ non sicut Eua in-
 credula & inobsequens fructũ mortis,
 toxiconque porrexit, sed cibum vitæ &
 pharmacum immortalitatis nobis affers,
 benedictum fructum ventris tui, quo
 primæui peccati abolita est maledictio,
 mors extincta, vita restituta; ex quo om-

*Vide Cano-
 nem in
 psalm. 33.*

Luc. 1. 42

v. 43.

nis in humanum genus gratiarum benedictio promanauit. An non cum illa minime vulgari de vulgo muliere, sancta ut ferunt, Marcella, Martha pedisse quae conclamandum nobis est, ac Deipara gratulandum, *Beatus venter qui te portauit, & vbera quae suxisti?* Beata viscera Mariae Virginis, quae portauerunt aeterni Patris filium; & beata vbera quae lactauerunt Christum Dominum? Tum verò eiusdem D. Matris opem in hac mensa dignè, & cum animi magno sensu vberè quae frequentanda, feruenti prece nos conuenit implorare, ab ea quae quis sit optimus eiusdem mensae modus, ediscere. Non est dubium quin à Christi Dominum in caelos ascensu glorioso, uti tum morerat Ecclesiae primitiuae, sacris operante Ioanne, quotidie illa diuinum hunc panem vitae de eius manu susceperit, exemplo filij Saluatoris, qui cum illud instituit Sacramentum, primus ipse sumpsit. Sed quae pietate! quo feruore charitatis quo exultantis animi sensu! Quis suspitione consequatur, ut tum anima eius beata magnificarit Dominum suum, & exultet.

Luc. II.
v. 27.

la
vi

z.

exultarit spiritus eius in Deo salutari suo? Non secus ac cum primùm ab Archangelo salutata, & de incarnatione Verbi diuini in se & ex se peragenda, commonefacta est; promptæ suæ ac deuotæ voluntatis assensum attulit, *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum*; ita deinceps in omni vita, cum illud idem æternũ Verbum carnem factum in animæ suæ cibum sumpsit, totã sese diuino Numini in holocaustũ flammis amoris immolabat. Quæ nobis, quoad nostra fert imbecillitas, æmulanda foret deuotio, & ad omnem Dei nutum expeditæ voluntatis oblatio. *Domine quid me vis facere? Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum;* *Psal. 56 8.* *Quid retribuam Domino, eiusque optimæ Matri de tanto hoc beneficio? Etsi milles vniuersum sanguinem cum vita profundam, tamen nec referendæ, nec cogitandæ quidem gratiæ par fuero. Etsi omni genere officiorum gratissimus esse contendam, tamen ingratus moriar oportet, cum hæc ipsa potissimùm ad gratiarum actionem instituta, qua præcipuè nobis vtendum eo fine, diuina Eucharistia,*

stia, noua sit eiusdem infiniti beneficii, cuius opprimimur magnitudine, repetitio & accessio. *Parasti in dulcedine tua pauperi Deus.*

Psal. 67.
11.

C A P V T XVII.

De prima cuiusque mensis Dominica, festis diebus Christi Domini & Sanctissimæ Matris, eximio cultu pietatis obeundis.

Luc 8.

Ivbent Sodalitatis leges, vt prima quæque Dominica mensis, festis item diebus Domini nostri, & Sanctissimæ Matris solennibus, natali Christi die, Circūcisionis, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, & Corporis Domini, die immaculatæ Conceptioni B. Virginis sacro, item eiusdem Natali, & Annuntiationis festo, die Purificationis, & Assumptionis, die Natali aut S. Ioānis Baptistæ, aut SS. Apostolorum Petri & Pauli, denique Sanctorum omnium solenni, Sodales Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta percipiant. quæ sanè concelebrā-
di